

**LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER
ONDERWIJS**

ADVIES 2016-073

1 september 2016

Op papier en via website uitvoerig met ouders gecommuniceerd over overblijven. Informatie echter niet altijd zorgvuldig geweest en soms ook onjuist. MR had ouders op de hoogte moeten stellen van discussie in MR, van uitkomst daarvan en van uiteindelijk aan bestuur uitgebrachte advies. Toen bleek dat MR dat niet zelf deed, had bestuur dat moeten doen. Bestuur eigen verantwoordelijkheid als het gaat om informeren van ouders. Bestuur had in elk geval moeten aangeven dat MR met ander advies kwam dan wens van meerderheid van ouders en waarom bestuur advies heeft gevolgd. Bestuur kan zich daarbij niet verschuilen achter de MR. Gelet op gewicht van te nemen besluit, had bestuur er bovendien goed aan gedaan zelf informatieavond te organiseren toen MR dat achterwege liet. Informatieavond dient niet alleen om te informeren, maar ook om met ouders in gesprek te komen en te horen welke vragen bij ouders leven. Bestuur heeft bij nemen van beslissingen over organisatie van overblijven op evenwichtige manier rekening gehouden met verschillende belangen: financiële, cao voor leerkrachten. Verplichte ouderbijdrage is lager dan de eerder geldende vrijwillige ouderbijdrage. Schoolbestuur heeft toegegeven ten aanzien van vragen van verplichte ouderbijdrage bij continurooster onjuist te hebben gehandeld. Overblijven is nu geregeld overeenkomstig daarvoor geldende wettelijke voorschriften. Juist is dat meerderheid ouders niet voor ingevoerde systeem heeft gekozen. MR heeft echter bij advisering aan bestuur om goede redenen wens van meerderheid ouders niet gevolgd. Bestuur mag voorts eigen afweging maken en beslist. Gevolgde procedure juist geweest.

ORDEEL VAN DE LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE
VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER ONDERWIJS
INZAKE KLACHT 2016/073

De Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (verder: de commissie) heeft op 31 maart 2016 per post een klacht ontvangen van de heer A. (hierna te noemen: klager). Klager is vader van B. (8 jaar) en C. (11 jaar), leerlingen van basisschool D. te Oegstgeest (hierna: de school). De klacht, geregistreerd onder nummer 2016/073, is gericht tegen de heer E., voorzitter van het bestuur van de school, hierna te noemen: aangeklaagde.

Procedure

De commissie die de klacht heeft behandeld, bestond uit mr. C. Sjenitzer, voorzitter, mevrouw A.E. Blik-de Jong, lid en de heer mr. W.G.G.M. van Holsteijn, lid.

De commissie heeft op 12 april 2016 van klager per post een vragenformulier ontvangen.

Aangeklaagde is in de gelegenheid gesteld zich schriftelijk te verweren. De commissie heeft op 26 mei 2016 per mail een verweerschrift ontvangen. Bij email berichten van 1 juli 2016 en 4 juli 2016 heeft de commissie van respectievelijk klager en aangeklaagde nadere stukken ontvangen nadat de commissie daarom had verzocht.

Klager en aangeklaagde zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op een op 5 juli 2016 te Den Haag gehouden besloten hoorzitting.

Klager en aangeklaagde waren beiden aanwezig.

Korte inhoud van de klacht

Klager stelt dat het bestuur van de school niet correct heeft gehandeld wat betreft het overblijven.

1. Het bestuur van de school is in de communicatie inzake het onderwerp “overblijven” flink tekort geschoten;
2. Het bestuur laat het belang van de financiering van het overblijven en het garanderen van de cao-voorwaarden prevaleren boven het belang van de ouders;
3. Het bestuur vraagt ten onrechte een verplichte ouderbijdrage bij een continuooster;
4. Een duidelijke meerderheid van de ouders heeft bij een door de medezeggenschapsraad (MR) uitgeschreven enquête niet gekozen voor het overblijfmodel dat de school nu hanteert.

Vanaf 2010 dienden ouders een bijdrage te betalen voor het overblijven hoewel dat onderdeel uitmaakte van een continuooster. De bijdrage werd ieder jaar hoger. In 2014 kwam klager tot het besef dat de school bij een continuooster de ouders niet een verplichte bijdrage mag vragen. Vanaf 2015 is dat ook bij het schoolbestuur doorgedrongen. Vanaf het begin van het schooljaar 2014-2015 tot 1 januari 2016 heeft klager de bijdrage voor het overblijven niet meer betaald. Klager is hierover met de school in discussie gegaan. In december 2015 heeft klager de aangeklaagde gesproken hetgeen slechts voor een klein deel tot een voor klager aanvaardbare oplossing heeft geleid.

Ad 1. Er was geen mogelijkheid tot discussie, bijvoorbeeld via een informatieavond. Alle berichtgeving heeft plaatsgevonden via nieuwsbrieven en e-mails. Ouders werden (op korte termijn) overvallen met berichten. Het bestuur heeft zichzelf in diverse berichten herhaaldelijk tegengesproken. De berichten klopten vaak feitelijk niet. Verwezen werd naar een wettelijke omschrijving van een continuooster terwijl een dergelijke omschrijving niet bestaat. Ouders werden onder druk gezet door te dreigen dat de kinderen op den duur niet meer zouden mogen overblijven als de ouders niet betaalden.

Ad 2. Van ondergeschikt belang lijkt dat de ouders een relatief hogere financiële bijdrage moeten betalen. De school stapt zelfs af van de term continuooster, mogelijk met het doel een opening te hebben de bijdrage (verplicht) te kunnen innen van de ouders.

Ad 3. De school heeft zelf jarenlang uitgedragen dat zij een continuooster hanteert. Het bestuur blijft de ouders een bijdrage vragen en stuurt betalingsherinneringen. Klager heeft het gevoel dat hem jarenlang iets is opgedrongen en hij niet de vrije keuze had zijn kind al dan niet te laten overblijven.

Ad 4. Vanaf 1 januari 2016 zijn het overblijven en de bijdrage daarvoor goed geregeld. De ouders hebben de keuze hun kind al dan niet te laten overblijven en leggen dit samen met de school vast in een overeenkomst. Het is een variant op een zogenaamd klassiek schoolrooster. Klager heeft ook een dergelijke overeenkomst getekend met als ingangsdatum 1 januari 2016.

Wat klager wil, is dat het bestuur van de school nog een keer duidelijk zijn excuses aanbiedt voor de gang van zaken voorafgaand aan de totstandkoming van de huidige wijze van overblijven. De school dient te erkennen dat de gevraagde bijdrage voor het overblijven tot 1 januari 2016 vrijwillig was. Het bestuur dient de ouders die tot 1 januari 2016 de vrijwillige bijdrage voor het overblijven niet hebben betaald niet meer aan te schrijven indien deze ouders hebben aangegeven de bijdrage niet te willen betalen. De school dient te erkennen dat de communicatie rond dit onderwerp slecht is verlopen.

Klager voegt een overzicht van data en gebeurtenissen en daarbij behorende bijlagen toe.

Verweer

Door aangeklaagde wordt naar aanleiding van deze klacht het volgende aangevoerd.

Ad 3. Tot september 2015 was op de school formeel sprake van een continuooster. Feitelijk was geen sprake van een continuooster. Het werd wel door alle betrokkenen zo genoemd.

Het toezicht op de kinderen geschiedde door medewerkers van de Stichting Kinderopvang Oegstgeest (SKO). Per 4 september 2015 heeft de school de ouders onder meer laten weten dat de school de ouders in samenwerking met deze stichting een 'dagarrangement' zou gaan aanbieden. Van het 'continurooster' zou worden afgestapt. Tot dat moment was overblijven verplicht en een ouderbijdrage vrijwillig. Nadat per 2 november 2015, in goed overleg met en na goedkeuring door de MR, een nieuwe aanpak van de tussenschoolse opvang (TSO) was ingevoerd, was overblijven vrijwillig en de ouderbijdrage verplicht. De school gaf wel aan overblijven zeer wenselijk te vinden. De inspecteur van het onderwijs heeft op 12 november 2015 in een gesprek op school met aangeklaagde ingestemd met deze nieuwe aanpak. Van sterke druk op de ouders mocht geen sprake zijn.

Klager heeft onder de nieuwe aanpak gebruik gemaakt van de mogelijkheid zijn kinderen 2 dagen te laten overblijven. 1 januari 2016 is volgens aangeklaagde overigens niet de datum van de wijziging van de aanpak maar 2 november 2015. De overeenkomsten tussen ouders en school die begin december ter tekening aan de ouders zijn toegestuurd, gaan volgens hem met ingang van die datum in. 1 januari 2016 is de datum waarop een systeem van automatische maandelijkse incasso van de ouderbijdrage van start is gegaan.

Ad 1. De school heeft, in nauwe samenwerking met de MR, over een lange periode gecommuniceerd met de ouders en deze ook in de gelegenheid gesteld hun opinie over de schooltijden en het rooster te geven. Feitelijke wijziging van de geldende schooltijden stuitte op grote bezwaren die met name ook door de MR werden geuit. Niet juist is dat als donderslag bij heldere hemel een aangekondigde wijziging is teruggedraaid. Er was eerder geen wijziging aangekondigd, er is alleen gesproken over de noodzaak en wenselijkheid van een wijziging en over verschillende alternatieven daarvoor.

De communicatie was wellicht niet steeds optimaal maar van de kant van het schoolbestuur is de nodige moeite gedaan de ouders over de schooltijden, het overblijven, de ouderbijdrage en andere in dit kader relevante punten te informeren. Ongetwijfeld zijn er enkele uitingen over het continurooster en over de ouderbijdrage vóór de invoering van de nieuwe aanpak ook niet helemaal correct geweest. Bij de ouders kan echter geen enkele twijfel hebben bestaan over de vrijwilligheid van de ouderbijdrage vóór 2 november 2015.

De communicatie was zeker niet misleidend. Het tegendeel blijkt ook niet uit reacties van andere ouders.

Ad 2. Aan de belangen van ouders is niet minder gewicht toegekend dan financiële overwegingen van het bestuur. De ouderbijdrage is juist verlaagd en op voorstel van de MR is een maximum per gezin vastgesteld. Geen enkele wijziging in de schooltijden is aangebracht. De kwaliteit is door samenwerking met de SKO op hetzelfde hoge niveau gebleven. De ouders hebben geprofiteerd van de wijzigingen. Wel is de lunchpauze van de leerkrachten korter geworden.

Het oude systeem had nadelige (financiële) consequenties voor de school en het door haar te geven onderwijs. De afwegingen die zijn gemaakt, waren volledig terecht en juist en hebben geleid tot een verbetering.

Gelet op de gesprekken die met klager zijn gevoerd in september en november 2015 begrijpt de aangeklaagde niet waarom klager een klacht heeft ingediend.

Ontvankelijkheid

De commissie verklaart klager ontvankelijk in zijn klacht aangezien hij kan worden aangemerkt als klager in de zin van de klachtenregeling die voor de school geldt. De school is voor de behandeling van klachten aangesloten bij de commissie.

Oordeel

Op grond van het dossier en hetgeen aan de orde is geweest tijdens de hoorzitting en daarbij over en weer is verklaard, komt de commissie tot het volgende oordeel.

Ad 1. Op papier en via de website is uitvoerig met de ouders gecommuniceerd over het overblijven. De informatie is echter niet altijd zorgvuldig geweest en soms ook onjuist. De

commissie is bovendien van oordeel dat de MR de ouders op de hoogte had moeten stellen van de discussie in de MR, van de uitkomst daarvan en van het uiteindelijk aan het bestuur uitgebrachte advies. Echter toen bleek dat de MR dat niet zelf deed, had het bestuur dat moeten doen. Het bestuur heeft een eigen verantwoordelijk als het gaat om het informeren van de ouders. Het bestuur had in elk geval moeten aangeven dat de MR met een ander advies kwam dan de wens van de meerderheid van de ouders en waarom het bestuur dat advies heeft gevolgd. Het bestuur kan zich daarbij niet verschuilen achter de MR. Gelet op het gewicht van het te nemen besluit, had het bestuur er bovendien goed aan gedaan zelf een informatieavond te organiseren toen de MR dat achterwege liet. Een informatieavond dient niet alleen om te informeren, maar ook om met de ouders in gesprek te komen en te horen welke vragen bij de ouders leven.

De commissie acht dit klachtonderdeel **gegrond**.

Ad 2. Het bestuur heeft bij het nemen van beslissingen over de organisatie van het overblijven naar de mening van de commissie op een evenwichtige manier rekening gehouden met de verschillende belangen. Dat geldt voor de financiële belangen van de school, het rekening houden met de cao voor de leerkrachten en de financiële belangen van de ouders. De verplichte ouderbijdrage is lager dan de eerder geldende vrijwillige ouderbijdrage.

De commissie acht dit klachtonderdeel dan ook **ongegrond**.

Ad 3. Het schoolbestuur heeft toegegeven ten aanzien van dit klachtonderdeel onjuist te hebben gehandeld. De commissie acht dit klachtonderdeel **gegrond**.

Ad 4. Het overblijven is nu geregeld overeenkomstig de daarvoor geldende wettelijke voorschriften. Het klopt dat een meerderheid van de ouders bij een door de MR uitgeschreven enquête niet voor het ingevoerde systeem heeft gekozen. De MR heeft echter bij zijn advisering aan het bestuur om goede redenen de wens van de meerderheid van de

ouders niet gevolgd. Het bestuur mag voorts een eigen afweging maken en beslist. De gevolgde procedure is juist geweest. De commissie acht dit klachtonderdeel **ongegrond**.

De ingangsdatum van het nieuwe systeem (2 november 2015) vergt nog een aantal opmerkingen van de zijde van de commissie. Voor klager geldt dat hij bij ondertekening van de overeenkomst tussenschoolse opvang als ingangsdatum heeft ingevuld: 1 januari 2016. Dat is redelijk gelet op het feit dat de overeenkomst hem eerst begin december is voorgelegd. Voor klager geldt dan ook die datum als ingangsdatum van het nieuwe systeem.

In het algemeen geldt dat een nieuw systeem niet met terugwerkende kracht kan worden opgelegd. De commissie raadt het bestuur echter af daar nu nog wijzigingen in aan te brengen teneinde de verwarring niet groter te maken. Desalniettemin was het juister geweest als algemene ingangsdatum 1 januari 2016 te hanteren.

Tijdens de hoorzitting is door klager nogmaals benadrukt niet te willen worden achtervolgd door incasso's voor de vrijwillige bijdrage. De commissie is van mening dat dit een terecht verzoek betreft nu het bestuur betaling van de vrijwillige bijdragen voor het verplichte overblijven (tot 2 november 2015 in het algemeen en tot 1 januari 2016 in het geval van klager) niet kan afdwingen.

Den Haag, 1 september 2016

C. Sjenitzer

Voorzitter

D.H.C. Dane-Peeters

Secretaris